

N°. 52.

Pirmdeenâ 28. Dezember (9. Janw. 1871)

1870.

Maksa par gaddu 1 rubl.

Siina lassitajeem.

Wehl reis të saweem lassitajeem sinnojam, ka Mahjas wees arri nahkoschâ 1871 gaddâ jawu zellu stai-gahs ar atjaunotu spehtu. Tapehz luhdsam lassitajus, lai pee laika peeteizahs un usdohdahs, ka warram sinnaht, zit lappu jau no pascheem pirmajeem nummureem jadrikke. Pirmais nummuris jaunâ gaddâ tiks isdohts 2trä Janwarâ. Nahkoscha gadda Mahjas weesa gadda gahjumam par usdewi gadda gallâ dahwinasim jauku un wehrtu peeminu lihds.

Mahjas weesa apgahdataji.

K a h d i t a j s.

Narra sinnas.

Geßch- un Ahrensmees sinnas. No Ribgas: Baltijas dselsu-zeßschs apstiprinahs, — nabbagu behrnu apdahwinaschanas. No Keel-Sal-lagzes dr.: dsimikuhgu labdarischanas. No Behterburgas: pahr wil-tigahm naudas scheinehm. No Lussenburgas: padohschanahs rassi leelerzogam. No Italtijas: tehntisch bijsi Rohmä.

Jaunalahs sinnas.

Wezzais un Jaunais. Mahjas weesa peezpadsmittais gadz. Beh-teris un Eschaulste. Grahamu sinnas. Abilbes.

Peeliffumâ. Wezs atkal jaunâ. Par seemas spehtu eeraddumeem.

Narra sinnas.

„Woi Parihje jau uswarreta?“ të daschi lassitaji schin-nis deenâs jau jautajuschy. Nu, taggad ar apschaudischanu tik wehl eesahstums ween un darba të wehl kohti dauds, kamehr gallâ tiks. Franischy salka, la Pruhshu karra-wihri jau essoht peekuffuschy të lautees, tee gribboht drihs atstah-tees. Tadeht nu scheem waijagobt buht pastahwigem, firdigeem un ne spehtus, nei dsihwibu taupiht, kamehr peh-digee eenaidneeki no semmes ahrâ. Winneem waijagobt Wah-zeeschus aisdshyt un winni to arr isdarrischoht. Laudis Parihje eedohmajuschees, ka waldineeki gribboht Wahzee-scheem padohtees, — tadeht ar dußmahm teem to pahr-mettuschy; bet schee atbildejuschy, ka us to ne-essobt ne dohmajuschy un to arri ne kad nedarrischoht. No Lottrin-gas raksta, ka wairs ar dselsu-zeßkeem nepeeteleobt, to war-ren leelu pnsku karra-waijadshy un pahritku peewest

preeksch zilwekeem un firgeem, preeksch teem 650,000 Wahzu karra-wihreem, kas taggad essoht Franzjâ. Tadeht ar lee-lahm kulbahm pa' bruggetu zellu arri tahdas leetas pee-weddoht. Kamehr schabdi wahgi aiseijoht weeta, pa-ectohht 7 neddekas. Salka tur bijuse 10 lihds 12 grabdus stipra, kas eewainoteem un pufsvilikeem gruhti vazeeschams. — Li-jonê atkal dumpis bijis. Kahds bataljons tautas gwardu, kam bijis ja-aiseet zittur palihgâ, sawam kommandantam Arnod atteikuschy, ka ne-eeschoht wis. Un kad tas tohs gribbejis speest us patlauffischanu, tad schee dumpineeki winnu noteesajuschy us nahwi un tublin noschahwuschy. Zhpaschi mahstites bijuschas leelahs rihditajas, un flepa-was nefahwuschy noteesatam ne no sawas familijas atwad-ditees. Schahwuschy tik nekreeti, ka til pee peekta schah-weena nelaimigais krittis. Un kad tomehr wehl nebijis noht, tad kahds 15 gaddus wezs puika peegahjis un schah-wis nelaimigam kruhtis. — ar to arr wehl nebijis no-kauts. Kad schahwuschy wiffi atkal no galla, kamehr weens schahweens, kas dennindis trahpijis, winnam gallu darrijis. Slepawas wehl wiffi naw rohtâ. Pilssehta apnehmusehs notauta familiju apgahdabt. Tahdi notikkumi schinni laita gan nebuhs retti, ka daschs newainigs kriht nelaimê. Dsird arr, ka Gambetta gribbejis meeru derreht, bet Troschih ne-gribboht pahr to sinnaht un kad tas arri naw ar to meerâ, tad nelo newarroht isdarriht.

No pascha karra-lauka schoreis til to ween peeminnefim, ka pee paschas Parihjes eet. Pagahjuschâ neddeâ jau meldejam, ka Wahzeeschy eesahstuschy to skansi Mongtawron skansi apschaudihyt, to pehz wehlakas meldeschanas, 29.

Dezember panehmufchi un tur atraddufchi preefchâ leel-gaib: u ritteus, flintes, karra-mantas un lihkus. Frantschi paschi cegahjufchi Parihje eefchâ. Pehz sinnahm no 19. (31.) Dezember Wahzeefchi fahlfufchi us daschu Parihji fchaut, us rihta-seemela puffi, fur arri ta darba-lauschu mahjofku dalka atrohдахs. 2 deenas wehlat atkal telegrafis neffa sinnas, la arri Parihjes deenwiddus puffi fahlfufchi bombardeereht. Sinnam, la Frantschi no fawahm batterijahm arri fchauj pretti un ta Wahzeefchi nepaleel wis sweiki. Daschas Frantschu batterijas effoht paliffufchas kluffu.

Ves ta arri zittas mallas karra-darbi naw meerâ un Wahzeefchi to pilsefhtu Mejeeres eenehmufchi. Daschu eenemtu weetu; la Dischong, atkal atstahjufchi un tad tahkal gahjufchi. Pahr wiffu to jaunâ gaddâ neffim jo plafchas sinnas,

Cefsch: un Ahrfemmes sinnas.

No Nihgas. Walts awisê no 16. Dezember atroh-dahs tee 13. Nowember 1870 Wifsaugstafi apstiprinati litlumi pahr Baltijas dsefu-zeffu.

No Nihgas. 23. Dezember. Nihgas eedfchwotajeem jau no fenn laiteem ta labba flawa, ta tee nelad naw peekuffufchi labbu darriht un isdalliht, fur tit ihsta wajadfiba raddufehs. Pahr winnu labdarrigu prahntu un rohlu japreezajahs fewifchi fchinni jaulâ seemas-swehtfu laikâ, kad atkal labdarrigas dahwanas pluhst us wiffahm puffehm, — to wiffu tē nepehjam peeminneht. Zeiffim til to, ta Nihgas ammatneeku beedriba fawu jaunu staisfu nammu atwehrdama un eefwehtidama, to jaulu mihlestibas darbu isdarrijufe un nabbagu behrnus us seemas-swehtkeem bag-gati apdahwinajufe. Tapat arri darrijufe ta beedriba, las wahjiffi fawjahs „Arakubant,“ ta jau pagahjufchâ sweht-deenâ fawas seemas-swehtfu dahwanas isdallijufe. Tad atkal Nihgas Latweefchu beedriba fawâ nammâ paschâ seemas-swehtfu walfarâ pulst. 8 pee seemas-swehtfu eglites fawu mihlestibas darbu pee nabbageem behrneem isdarrifchoht. Deems lai swehti labprahntigus dewejus!

No Leel-Sallazes draudfes. No daschahm Widesemmes weetahm lassitaji fchahdas tahdas sinnas dabujufchi, bet Leel-Sallazes draudse, lai gan fchinis gad-dos arri daschadi Deewa fcheklastibu baudijust, lihds fchim wehl glufchi fwefcha paliffufi. Nedohmajam arri fchoreif par winnu plafchakas sinnas islais, negribbedami nei teiftees, nei arri fawas laites atfegt; tomehr newarram kluffu zeest par wihru, las taggad Deewa preefchâ ais-gahjis, bet ta labdarrifchanas us dascheem augumeem leelu palihdfibu rahdihs. Ir pee mums fahlfufchi behrnus ftohleht, eefahfuma tiffai zaur aplahrt staigadameem aumeistereem; bet taggad arri jau tahdas 4 walstefstohlâs, las zaur dñintes lungu palihgu no walstihm uftaiftas. Kad preefch 4 gaddeem Sweizeemas walstis fawu ftohlu us-buhweja, tad ne tiffai jaunais leelstungs Reinhold von Begefac 4 puhweetas semmes un wiffus pee buhwefchanas wajadfigus tohtus walstei par welti dawa, bet arri wezzais dñintes lungs Karl Otto von Begefac, las tolait' muifchu jau deklam bija atdewis, walstei ta palihdfibu pee ehlu usbuhwefchanas 300 rubufus eefchinkoja, un bes tam kapitalu no 1000 rubufkeem, furra intresses itgaddus preefch aumeistera lohni buhs isdoht. Scho waffaru fchis gohda wihrs nomirra, un fawâ pehdigâ nolifchanâ atkal Sweizeemas walsti it baggati irr peeminnejis, jo tai irr atwehlejis 1) 200 rubufus, ar furreem grahmatu trahjumu preefch lassifchanas — biblioteku — eetaifht buhs; 2) 300 rubufus, furra intresses itgaddus isdoht buhs par palihgu tulfcheem ftohlâs behrneem, un 3) 1000

rubufus, la intresses walstis wezzmahthem par labbu nolittas. Ves tam arri wehl itt derrigas flaweeres ftohlai irr fchinkojis.

Kaut Deems palihdfetu, ta mihli Latweefchi lungu ruhpefchanas par winnu garrihu un meffigu labflahfchanu atfihu; kaut winfch Sweizeemeefcheem dohtu, fawam aisgahjufcham dñintes lungam pateizigu peeminnefchanu firdis glabbahnt; kaut fchehliga wihra dahwanas ar bag-gateem augkeem apwehtitu us ilgeem laiteem!

A. J.

No Pehterburgas. Walts banka pafstuddina, la fchinni gaddâ faemtas un nofihlataf 17,579 wiltigas naudas-fcheines, wehrtibâ 208,591 rubufus no wezzas sortes un 1193 gabbalus, wehrtibâ 6282 r. no jaunâs sortes. Kamehr wiltigas fcheines raddufchahs lihds 1mo Janwar 1870 pawiffam nofihlataf 134,142 fcheines no wezzas sortes, wehrtibâ 1,5901,887 rub. un 1213 fcheines no jaunâs sortes, wehrtibâ 6370 rub. — Lautini, atdarreet az-jis naudu faemdami!

No Luffemburgas. Luffemburgeefchi faralftijufchi leelu padewibas-grahmatu fawam leelerzogam, ar to tee luhds, lai winnus pafargajohnt, la neteehoht peelfitti pee Bruhfchu semmes klahnt. Prinjis pahrwalditajs grahmatu faemdamâs, winnus gan ufteizis par tahdu fawam ihstetam waldineefam padewigu prahntu, bet turflahnt tohs luh-dfâs, lai fawu gohda-prahntu israhdoht ar to, la fchinis nemeera laifos noturrotees meerigi un la netafhoht nelahdu trohffni.

No Italijas. Italijas fehnifch Wittors Emmanuels fchinis deenas bijis apraudfihnt fawu jauno galwas-pilsefhtu Rohmu, fur ar leelu gawilefchanu tizis usnemis un gohda-swehtfi winnam turreti. Taggad fehnifch atkal aisreifo-jis atpaffat un Rohmas tulfchineefkeem par labbu atstah-jis 200,000 frankus to isdalliht. Iseefchoht gan 5 meh-neschi, kamehr waldifchana paspefchoht Rohmâ pawiffam pahrwaddatees.

No Spanijas. Jaunais fehnifch jau Spanijâ eereifojis un wiffur teehoht ar leelu gawilefchanu faemts. — Saschautais marschallis Prim irr nomirris un paglabbahnt.

— Spaneefchi nospreedufchi fawam fehninam itgaddâ walfahnt: 7,500,000 frankus, tas irr: 6 mill. fr. preefch fehnina pascha; preefch krohna-mantineeka 500,000 fr. un preefch krohna ehlu ufsturrefchanas 1 mill. frankus.

Januakahs sinnas.

No Berlines, 22. Dezbr. (3. Janw.). Lontones kon-ferenze paleel us wehlatu laiku tapeh; la walstu weetneefkeem naw atnahlfufchas wajadfigas pawehlefchanas. Ehftrif-tija ar Turziju naw weenâ prahntâ mellahs juhwas ftrihde. Daudfina, la Trohfschih nodohmajis tad, kad Parihsei buhtu japadohdahs fawus karra-pulfus waddiht us nostiprinatu lehgeri.

— Parihjneeku sinnas stahita, la pee Montawron fkan-ftes apfchawidifchanas Wahzeefchem leela fchahde notiffufe un peefauj pee wahrda 7 eewainotus offizeerus. — At-stahntâ Dischong pilsefhtâ effoht cegahjis Garibaldis ar fawu pulku.

No Berlines, 23. Dezbr. (4 Janw. 1871). Awifes stahita, la fahfoht farumatees pahr Parihjes padohfchanahs. Rihta puffes batterijas effoht fashautas. Pee Mont Walerien fkanftes fakraujohnt dauds promijanta. Pilsefht kir-germeisteri gribhoht wehl arween pretti turretees.

— Mezieres Bruhfchi cegahjufchi; muhfeji 2000 fawan-gojufchi, itarp furreem 98 offizeeri, mantojufchi 106 leel-gabbalus un dauds promijanta.

Wazzais nu Jaunais.

(Lublo Nr. 11.)

Wazzais. Mihtais draugs, par to man irr gaušči šehli, la Zuhš fawu apfohlifchanu nepeepildijat! Kad tai 23. April wallarā farunnajamees, tad us mannu wehleschanohs, Zuhš apfohlifatees, muhsu farunnu list Mahjasweefā nodrikkeht, lai es, kas tif drikketus stahstus ween warru lassihit, warretu ar faweeem wezzeem draugeem un pasihstameem par Zuhfu beedribu aprunnatees un pehz fawas wabjas fapraschanas pahrdohmabt un to labbu paturreht fawā wezzā galwinā; wissu, to toreis runnajam, es nespehju paturreht.

Jaunais. Sawu apfohlifchanu, zit spehdams, es gan pildiju, bet pawissam neprohtamā wihsē muhsu farunnas raktis irr aiskawejees, la naw tizzis nodrikkehts, — ta naw manna waina.

Wazzais. Lubgtu, la buhtu tif labbi un man wehl to paschu taggad pastahstitu, par to mehš toreis runnajam.

Jaunais. Ar preetu to darrišču, sinnams, ne tif garri tā toreis; lai gan ar ihsumu, tal ar sfaidreem wahredeem Zums to pastahstifču. Rā jau agraf fazziju: eefahsums mums gan bij gruhšs un listahš gandrihs neisdarrams. Pirmā kahrtā, la beedrus newarream sadabbuht, un ohtrā kahrtā, la daschi muhs par to isfohboja un prettojahs; bet gadda gallā, tad fawus darbus pahrskattijam un tabs daudis pateizibas, to muhsu lassitaji mums fazzija, fanebmam, tad mehš fawās firdis tā bijam aisgrahbti, la wissas gruhšibas aismirfam un zittu nelo nesinnajam darriht, la tif Deewam pateidami un wianu slawedami, kas muhsu masumiau tā bij swehtijis, ar jo dedsiu garru atfal eefahit to pehrnaja gadda darbu, prohti, bahrinu un nabbagu behrneem grahmataš un weenu awišt isdoht us lassifchanu bes malkas, un ja tif mas ween eespehjamš, dasčas grahmataš pawissam atšakinkoht.

Wazzais. Zif grahmataš behrni warreja islassihit par gaddu?

Jaunais. Weena meitina islassija 60 grahmataš un to grahmatu malka bij lihds 7 rubl., ta leelaka daktā behrnu islassija no 20 lihds 40 grahmatahm, kurru grahmatu malka nebij masala.

Wazzais. To es nebuhtu dohmajis, la tahdi behrni, kas sem ohtra dšihwo, tas irr: kas wehl daudis pee tahdeem faimneekem dšihwo, kas par bahrinu behrnu garrigu labbumu nemas nebehdā, bet tohs pee fawa labbuma ween bruhke, la tahdi spehji tif daudis grahmatu islassihit.

Jaunais. Nu, to jau warr redseht no ta, la tee behrni, kas wairaf grahmatu islassija, irr pee tahdeem faimneekem, kas tihpat gahda par bahrina behrnu meesigu tā arri garrigu labbumu un atfal tee behrni, kas masaf grahmatu islassija, irr pee tahdeem faimneekem, tā Zuhš fazzijat, kas tohs tif pee fawa labbuma ween bruhke.

Wazzais. No ta Zuhš to tā warreet sinnahit?

Jaunais. To es no ta tā dohmaju isprast: pirmā kahrtā, la tee faimneeki, pee la tee behrni, kas wairaf grahmatu lassija, paschi daudisreih nahza wehz grahmatahm, tad behrneem nebij eespehjamš atnahst, un ohtrā kahrtā es tohs faimneekus, pee la tee behrni, kas masaf grahmatu lassija, nemas nepasihstu, un treschā kahrtā tif labbi tee behrni to apleezina, tā arri faimneeki paschi falka, la arr scho behrni eshoht kahrigi us grahmatu lassifchanu. Un tā tad wissi tohpā lassoht. Kur weens kahdu wahrdū neprohtoht, tur ohtris to zil spehdams atfal pamahzoht un zaur tahdu grahmatu lassifchanu behrni aismirtoht fawas agrafi eerastas blehmas. Behrni arr falka, la faimneeki un wianu behrni tohs deht tahm grahmatahm wairaf mihlejoht, ne la agraf to darrijufchi.

Wazzais. Nu ja tad tas tā irr, la arr faimneeka behrni lihds to paschu labbumu bauda no Zuhfu beedribas

grahmatahm, to tee bahrinu un nabbagu behrni, tad faimneekem peenahlahš pee Zuhfu beedribas klahit beedrotees un zenstees, lai ta arween wairaf warr angtus nest.

Jaunais. Mehš zerram, la wiinni to arr darrihs.

Wazzais. Woi tad schogadd' teem pascheem behrneem dohdat grahmataš lassihit, kam pehrnaja gaddā dewat?

Jaunais. Rā tad, wisseem teem pascheem, kam pehrn; bet zittus arr jau weenehmam un arween weenehmam katre stundā klahit, kas tif nahit un kam irr luste lassihit; daudis arr nahit paschu faimneeku behrni pehz grahmatahm; bet teem jau nespehjam bes malkas doht, tapehz no teem arr masu malku nemmam.

Wazzais. Zif tad par gaddu teem irr jamalka?

Jaunais. Mehš neemmam wis par gaddu malku, bet us grahmatu malkas; par prohwi: lai buhtu weena, jeb diwdesmit grahmataš, tad tahš mums weenu rubli malka, tad par to lassifchanu mehš nemmam 5 kapeikas, un ar to naudu arween zittas grahmataš preelšch lassifchanas pehrkam klahit.

Wazzais. Ja es gribbetu Zuhfu beedris palikt, tahdas punktēs tad man buhtu jaispilda?

Jaunais. Pirmā: dohdeet naudas, zit Zuhš no labba prahta warrat un spehjat; ja wairaf nespehjat, tā weenu paschu kapeiku, ar pateizibu ir to pretti nemšim. Ohtra: ismeklejat tahdus behrnus, kam muhsu palihdšiba wisswairaf irr wajjabšiga. Drescha: gahdajat, la lai muhsu palihdšiba tad teem riktigi teel rohtā. Zettorta: pastubbinajat arri zittus pee schihs beedribas peestahtees. Schihs minnetas tšchetras punktēs Zums neteel speestas wissas peepildiht; ja Zuhš tif spehjat un gribbat to pirmo ween peepildiht, ir par to mehš preezajamees un Zums pateizam par Zuhfu labbu firdi; bet daudis, daudis wairaf mehš preezatohs, tad Zuhš wissas tšchetras warretu peepildiht.

Wazzais. Baldees, draugs, par scha wallara pastahstijumu, taggad dšihwojat wesseli. Ja Deews man' ušturrehs pee mihtas wesselibas, tad es drihs Zuhš apwetleschu; bet tad arr wairs nenahstschu weens pats, es dohmaju, la manni draugi un pasihstami arr warrbuht buhs weenā prahtā; kad mehš pee Zums atnahstšim, tad palikšim par Zuhfu beedribas beedreem un zerram, la Zuhš muhs arr peenemseet.

Jaunais. Lai Deews Zums palihds fawu sohlitu wahrdū peepildiht. Ar leelu ilgošchanohs Zuhš gaidifchu un ar preeku fanemfchu. G. R.—3—n.

Mahjas weefa preezpad' mitais gods.

Arri scho gaddu pabeigdams, Mahjas weefš wisspirmat Deewam pateiz, la tam nowehlejis sweikam to nostaiaght. Rā winnam schogadd' laimejees, woi warrejis kahdeem par patifschanu strahdaht woi ne, to Deews ween sinn un Deews arri to sinn, la Mahjas weefš negribbejis strahdaht neweenam par reebchanu, woi par skahdi, bet lai warretu palihdseht pee tautas labklahšchanas. Un ja tas itreih nebuhtu tā isdewees, tā gan wehlejees, tad luhdsam, lai lassitaji tuhlin neteesa bahrgi, bet iat apdohma, la Mahjas weefa apgahdatajš arri irr wahšsch zilwels ween, kam japeeteet no Deewa schehlastibas.

Ohtra pateiziba peenahlahš muhsu mihteem palihgeem, kas arri schinni gaddā ar sawahm jauahm un baggatahm dahwanahm Mahjas weefš puschkojuschi, netahda laiziga labbuma deht, bet tif stubbinati no brahstigas tuwatu mihlestibas. Sinnams, muhsu pateiziba winneem masa ween, bet turpretti wissas tautas pateiziba winneem peederr un ta teem arri nesuddihs wis, kad tauta patte spehs to pilnigi atsiht, kahds labbums tai no wianu darba tizzis.

Drescha pateiziba tautai, jeb lassitajeem pascheem, kas fawas rohtas pretti sneegdami, un muhsu lappu fanemdami, pee ta palihdsejuschi, la ta warreja preezigi wianu starpā staiaght un fawas mantas isdallihit. Mihke

laſſitaji, ja arri wiſſ jura iſſatram nebuhtu patizis, tad apdohmajet, la wiſſeem kuleeſkeeri nau weenads prahts un wiſſeem arr nau weenada waſjadſida. Kaſ lauzineeſam patihl un derr, taſ nepatihl pilſſebtneekem un kaſ ſcheem patihlun derr, taſ daſchureij neber un neratihl lauzineetam. Ka tad lai nu darram? Ittatris lai iſſaſſa preeſſch ſewim to, kaſ wimmam tihl un derr. Mehſ ratſſitaji newarram katram ihpaſchi ſneegt.

Schiſ nupat pabeigais gads, lai gan ar ſauſu waſſaru, tomehr zaur zaurim nemmoht biſis deesgan labſ gads ſemmes-fohpejeem muhſu tehwiſchla. Irr maiſe, irr arri lohpuchdamais, ka dſird, wiſſur deesgan. Un kad ſchahſ leetas netruhtſt, tad pahr laizu baddu un truhtumu newarr ſchehlotees. Tadeht arr dſird, ka ar gruntneeku buhſchanu ſchinni gadda ſchur un tur labſ fohliſ effoht us preeſſchu ſperts. Satta, ka buhtu daudſ tahtat gahjuſchi, ja wiſſur kautineem buhtu biuſe ta eeſpehſchana. — Effam gan ſchinis paſchäs lappäs dabbujuſchi iſſluddinaht ſinnaſ, pahr kurrakim ſirdſ gauſchi preezajahſ, prohti, ka daſchi agrataji dſimifungji pahr ſaweem laudim ka iſſtee tehwi gahdajuſchi, un wehl gahda, teem neween grunteſ ta pahrdohdami, ka tee eeſpehji taſ aismaſſaht, bet arri pahr to gahdadami, ka lai paſchi wezji ſaimneeki paleeſ ſawu tehwu pehdäs. Bez ta wehl zittadi palihdſ pee ſkohlahm un ar padohmu, ka ſawu jaunu dſihwi labbat eetaiſſht. Tahdu tungu wahrri palihſ labba peeminna us behrnu behrneem. — Arri pee ta redſamſ, ka ſchinni gadda kauſchu dſihwe us preeſſchu gahjuſe, ka atkal daſchäs ſkohlas jeltas, wairak nekä mums ſinnamas un nekä Mahjas weeſſſ ſunojſ. Atkal daſchäs weetäs, ka dſirdam, kaudis beedrojſchees us garra iſkohpſchanu, zeldami beedribas, ka lautuſohpeju beedribas, dſeedataju beedribas un kurſemme Dohbelä noturreja leeluſ Latw. dſeedataju ſwehtkuſ. — Arri Widſemmä un kurſemmä daſchäs zittas weetäs ir brangi dſeedaſchanaſ ſwehtti noturreti un taggad jau ſahl rikſotees, nahtofchä gadda ſabeedrotees leeluſ Latweeſchu dſeedaſchanaſ ſwehtkuſ turreht, tur dſeedataji no wiſſas Widſemmes un kurſemmes beedrofees kohpā. Tapat arr pirmee leeli Latweeſchu miſſijoneſ ſwehtti tilka noturreti Naunä. Tapeeminnu wehl ta ſehſi teizama leeta, ka preeſſch Widſemmes un kurſemmes Latweeſchama tilka eetaiſſta turlmehmu ſkohla, wezjä Sallaſpils paſtes nammä, tur arri ſchee nabbadſini peenahlamu zilwezigu mahzibu warrehs dabbuht. — Schinni gadda Rihgas Latweeſchu beedriba ſawu jauno beedribas nammu pilnigi pabeidſa un ar leelu gohdu 19tä Februar eeſwehtija, tur nu taggad neween ſawuſ ſapulzeſ noturr, bet arri teäteri rahda, preeſſchlaſſiſchanaſ un weeſſbas, ka arri ihpaſchu ſwehtdeenas ſkohlu turr un t. pr. Tad wehl Latweeſchu labdarrifchanaſ beedriba nabbageem pilſſehtaſ eeſſiwotajeem par labbu eetaiſſja kauſchu ſehki, tur rohſvelni të pilſſehta par itt lehtu maſku warr dabuht weſſeligu un ſpehzigu barriou. Pehz ſchahſ preeſſch ſihmes drihſ eetaiſſjahſ wehl zitti diwi tahdi paſchi kauſchu ſehki të pilſſehta un birgeru beedriba apgahdaja wehl zettorto. — Par to wiſſu deesgan warram preezatees un Deewam pateitt, un no ta redſam, ka Latweeſchu tauta neapniltuſe dſennahſ zittahm mahzitahm tautahm lihdiſ titt. Lai Deewſ palihdſ un dohd ſamannu, ka to wiſſu darra ar iſſtu ſinnu un ka lai pee wiſſa ta meera- un ſaderribas ſaiti lohpj, bez ka nekahdas darrifchanaſ newarr ſekmetees un labbu pamattu dabbuht.

Bet kad nu të iſſumä newarr peeminneht wiſſu to labbu, to Deewſ mums ſawä ſemmitä lizzis peedſihwoht, nedſ arri atgahdinaht wiſſas taſ behdas, to taſ arri effam baudiſjuſchi un bez ka neweena tauta un neweena ſemme nepaleeſ, tad ſtattifimees arr tahtat, un zil nezil pahraudiſſim, ka paſaulä gahjis ar politikaſ buhſchanu.

Ar politikaſ notittumeem ſchis pahrdſihwohtſ gads itt

ihpaſchi irr biſis bagaats gads un gan retti tahds gads buhſ peedſihwohtſ, kahds ſchis biſis. Schis 1870 gads paſauläſ notittumöſ nemſ leelu weetu.

Muhſu **Kreewu Keiſera un Kechnina walſtes**, arri ſchogadd' pilnigs meers biſis un augſta waldiſchana joprohiam warreja ar gudreem littumeem un derrickahm eetaiſſſchanaſ ſawuſ pawalſtneekus aplaimoht. Augſta Keiſera nammu Deewſ ſchinni gaddä ar weenu behdigu notittumu peemelleja un taſ bij, ka augſta Krohna-mantneeka dehlſ Aleſſanders Aleſſandrowiſſch paſchä dſihweſ eeſahlumä nomirra. — Augſtais Kungſ un Keiſerſ, ka ruhpias tehws pahr ſawuſ walſis labklahſchanu gahdadamſ, atraddis to par netaiſſnibu, ka Kreewu-ſemmei wehl ilgal buhſ palihſ pee ta noſpreeduma, kaſ meera-derrreſchanaſ Parihſe 1856 gaddä noſpreeſſſ, pahr to, zil farra-ſugguſ Kreewu-ſemmei brihw turreht melnä juhrä, — tad taſ no zittahm puſſehm ſchi noderriba jau fenn pahrlahpta tä, ka taſ Kreewu-ſemmei irr par ſlahdi. Tadeht Keiſerſ to norrunnu taggad uſſaſzija, ka pehz taſ Kreewu-ſemme wairſ newarroht un nebuſſchoht turretees. Gan wiſſa paſaulä pahr to azzis atwehra, bet Kreewu-waldiſchanaſ paſtahwibu taiſnä leetä paſihdama, ne-cedrohſchinajahſ neko daudſ pretti runnahſ un nolihſta waldeeku konferenziſ kohpā ſa-eeſ Londone, tur nupat ſchinnis deenas to leetu meerigä prahtä buhſchoht iſſſchirt. — Nupat neſenn Keiſerſ lizzis ſaratſtiht tahduſ littumus, ar to rekrufchu buhſchanu par jaunu eegrohſihſ un prohti tä, ka jauneem laudim no wiſſahm kauſchu kahrtahm buhſ ſawuſ karra-wihru gadduſ iſſdeeneht. Pahr to til warram preezatees ween; jo nu wairſ nebuſ ta kahrtä ja-uſnemmm teem ween, kaſ us nekahdu wiſſi no ſcha deeneſta newarreja iſgrobſitees, bet wiſſeem, kaſ til taſ gaddöſ, un zaur to neween taſ ſfundefchanaſ mitteſees, bet watte ſaldatu dſihwe labbofees, kad mahziti kaudis arr buhſ wiſſöſ pulköſ un t. pr. — Schinni paſchä gaddä augſtais Keiſerſ muhſu Baltijaſ gubernijaſ eezehlis jaunu gubernatoru, to firſtu Bagration un Pehterburgä liſta noturreht leelu ſfunſtes leetu un mantu iſrahdiſchanaſ, kaſ us to palihdſ, ka wiſſa buhſchana labbati ſekmejahſ un wairumä eet. Tapat arri noturreja Turra ordena ſwehtkuſ, kad 100 gaddi pagahjuſchi, kamehr ſchis ordenis dibbinahtſ un wiſſuſ Turra-brunneneekus us gohdaſ ſwehtkeem us Pehterburgu aizinaja, tur tee gohdam tilka apzeeniri. Un kaſ tad to wiſſu të iſſumä warr-peeminneht, to augſta waldiſchana wiſſeem pawalſtneekem ſchinni gaddä par labbu darrijufe! Wehl jaweeminn, ka zaur augſta waldiſchanaſ gahdaſchanaſ taſ Baltiſchportes dſelſu-zeſſchſ tilka pabeigſ un ka apſtiprinaja littumus tai beedribai, kaſ apnehmufehſ paleeſlamu tiltu taiſſht pahri pahr daugawu pee Rihgas un dſelſu-zeſtu lihdiſ Bolderajai. Arri lohpucherga, kaſ ſchinni gaddä pee mums iſzehlahſ, zaur Deewa ſchehlaſtibu un waldeeku ſpehzigu gahdaſchanaſ drihſ apſtahjahſ. Tä nu waldiſchana no ſawuſ puſſes wiſſadi gahda, ka warram labba meera dſihwoht.

Wahzſemme gan pirmä puſſgaddä pilnu meeru bau-dijufe, bet ka taggad to redſam? Preeſſch lai uſnahja breeſmaſ, us to gan drihſ nebij dohmajufe. Franzijaſ Keiſerſ Napoleons, ka prohtamſ, fenn jau bij tikhojis un rikhojees, Wahzſemmei ar karru uſtrikſ, negribbedamſ kaut Wahzſemmei ſpehki zeltees, taggad — ka ſinnam — pawiffam neka eemeſla deht Pruhſſjai peeteiza karru. Nu bij Pruhſſjai meera darrifchanaſ ja-atmett un negribboſchaj jarikhojahſ us karru. Zittas Wahzſemmes walſtes pare-dſedamas, ka tahdäs breeſmäs ir winnas ſweiktaſ nepalikſ, beedrojahſ Pruhſſcheem lihdiſ un kaut gan ar rikhoſchanoſ gahja gruhti, tomehr ar Deewa palihgu paſpehja Franzſcheem pretti titt us paſchahm rohbeſchahm un aiſſ-fargahſ, ka tee ar ſawu warru nedabbuja Wahzſemmä eegahſtees eeſſchä, to pohſtiht. Lai gan eeſahlumä Fran-

tschi gawileja, kad ar primo stikli teem bij isdewees Wahzeescheem stahdi darriht, tomehr schis preels winneem dahrgi malfaja. Wahzeeschi ar neaisturramu warru un leelu ismannibu Frantschus dfinna winnu paschu semmē tablat atpallat, teem winnu pilssehtas weenu pehz obtras atnemdami, kamehr Sedanu uswarredami, paschu keiseru Napoleonu wangōs dabbuja. Ar to nu Napoleona gohds un warra beidsjāhs un Frantschi isfauza sawā semmē republikas waldischanu un wehl taggad patgalwigi pretti turrāhs, nebehdadami, ka nupat ir paschu winnu staisito galwas-pilssehtu Paribsi Wahzeeschi schufschu apschaudit. Satta, ka pasaulēs stahsti nepeminnoht tahdu farru, ka schis, ar tahdahm uswarreschanahm. Bet laitam arri nebuhs neweens karschs bijis, kas pa til ihu laifu til dauds zilweku buhtu tehrejis, nekā schis. Wahzsemmei tas deesgan gruhiti nefsams un nesinn wis, kad wehl to warrehs pabeigt. Tomehr weens leels labbums Wahzsemmei arri no scha farru. Jau fenn winnas walstes taifsjāhs sabcerootees weenā beedribā, tas irr: deenwidus walstes gribbeja peebeedrotees seemela pusses walstu beedribai, bet ar ween tahm bij kahds eemeflis zeltā. Taggad no scha farru tahs staidri dabbuja atsiht, kahda labba effoht tahda sabceroofchanahs un tadeht arri bes kaweschānahs scho sabceroofchanahs pilnigi isdarrija un Pruhfchu kehniu — kā wifkas Wahzsemmes auglako farru-waddonu, — ezehla par wiffas Wahzsemmes keiseru. Ar to nu Wahzsemme palits weena stipra walsts, ja til tai isdohsees sawu leelako eenaideeku pasemmohht un pee pilniga meera ritt.

No Ghsireku walsts nekās dauds naw stahstams pah abrigahm leetahm, jo tai sawā paschā semmē deesgan darriphanas ar sawahm daschadahm tautahm, kas katra gribb tapat sawu ihpaschu waldischanu un wafku, kā Ungari nefsenn dabbujtschi. Berram, ka waldischanai isdohsees winnus gan tapat pee meera dabbuht, jo kas tas gan buhtu par raibumu, weenā paschā walstē til dauds ihpaschas walstes ar ihpaschu waldischanu.

Italiā gan leelas leetas schinnē gaddā notiffuschas. Pahwests Rohmā sawu pehn eefahltu konzihsli wehl neweibeidsa, bet tak til tabt' itta, ka sewi par nemaldigu litka isstuddinahht ar to peedraudeschanu, ka wiffus, to scho jaunū haufli nepeenemm, buhs isflehgt no basnizas. Un kad nu neween waldischanas tam haufim pretti, bet arri dauds preesteri, biskapi un draudjes, tad gan leelas juffchanas no ta iszelsees un laitam jau dauds buhtu iszehlfuschahs, ja nebuhtu kawellis staryā gabbijees. Tas kawellis irr schahds: Italiāhs kehnihsch redsedams, ka Franzija pahwestu wairs newarr aisstahweht, gahja un itt weegli pahwestam atnehma winna masu semmi ar wiffu laizigu waldischanu un Rohmu ezehla par sawu sehdeli un par wiffas Italiāhs galwas-pilssehtu. Jo weegli tas winnam isdewahs zaur to, ka pahwesta pascha pawalstneeki to tā gribbeja un kehniham padewahs. Pahwests nu irr sawās darriphanas kawehs un sihwī tam wiffam pretti runna, bet ko tas palihdsehs! — Woi Italiāi zaur to buhs pilnigs meers, to nefsinnam, jo irr deesgan meera-jauzeju, kas arween wehl rihto Italiū par republiku pahwehrtiht.

Franzija scha gadda eefahlumā gan darbojāhs tahdus runnas-wihrus ezejt, kas keisera warru lai masina, bet isdewahs tā, ka keiseram tak arween wehl sawa warra palitka un winna pehznahameem waldischanas-trohnis tiffa apstiprinahs. Ar to keiseram Napoleonam wehl nepetiffa, tas; kā jau sinnam, nederriga eemefla deht ar Wahzsemmei eefahka farru un nu sawu warru pawiffam pasaudeja. Franzija no sawa nepatihama walbineeka walfā tiffuse, gan warreja no farru meeru mest, bet kas to dohd! Wahzeeschi gribbedami turpmahht no Franzijas drohschi buht, gribb preefch sewis paturreht tahs diwas eefarrotoas guberntias, Elsaß un Lottingu, kas wezōs laifōs jau pee-

derrejuschas pee Wahzsemmes, bet Frantschi nekā negribb atlaist un paschi sawai semmei par jo leelaku pohstu wehl no farru ne-atstahjāhs, lai gan arween wairat paspehle. Pa leelakai dattai ta waina irr ta, ka taggad Franzijai naw nekahda ihstena ezejta waldischana. Schinnis deenōs pat Paribse teef apschaudita un dsirdefin, to lepnee Frantschi tad darrihs, kad winnu galwas pilssehta frittihs, jo to gan jau warr dohmaht, ka ir tai buhs japadohdahs Wahzeescheem. Wehs til to wehlamees, ka karschs drihs beigtohs, jo to pohstu, ko tas lihds schim jau padarrijis, pa dauds, dauds gaddeem newarrehs atdabbuht un bes ta wehl Franzija eefrittihs warren leelōs parradōs, kad Wahzeeschi palits par uswarretajeem. Vihds schim Franzija bij eeradduse wiffur par uswarretaju palitt, bet schoreis nettizam wis, ka tai tas isdohsees.

Englandē schogadd' nekās zits wehrā leelams naw notizzis, ka til tas, ka winnu Behneeschi wehl naw ihsti meera palittuschu un ka Franzijas keiserene un trohnaprinzis no Franzijas isbehguschu, taggad tur usturrāhs.

Spanija preefch sewis par kehniu pagehreja kahdu prinzi, tas Pruhfchu kehniu raddineeks un tadeht Franzijas keiseram dewa eemeflu, ar Pruhfcheem farru eejahht, lai gan tas prinzis no ta gohda attetjāhs. Wehzal Spaneeschi sew par kehniu iswehleja Italiāhs kehniu dehlu Amadeu, kas to gohdu pahema un schinnis deenōs us Spaniju aisreijōis. Tad nu weenreis Spaneescheem attal irr kehnihsch; bet woi winsch dabbuhs tur ilgi meera waldisht, to newarr wis sinnaht; jo tur dauds partejas, kas attal gribb zittu kehniu un attal, kas gribb republiku un jau taggad stanni pretti runna. Generali Primu jau tahdi dumpineeti schinnis deenōs noschahwuschu. Tai Deews palihds meeru pasargahht.

Portugale arri gan bij masa saruhfchana prett kehniu un wezs ministeris Sandalha ar warru eefehdahs ministera freyflā attal un kehniham bij japadohdahs winna praham. Tomehr Sandalhas warra ilgi nepastahweja wis.

Turku walstē wehrā leelams tas, kas Rumanijas firsts nesenn atfazzijees no Turku wirswaldischanas un gribb Rumaniju eetaifht par ihpaschu kehniu walstē. Kā schi leeta isdohsees, to wehl newarr wis sinnaht. Bes ta wehl sultanam farru-ipehs jafuhta us Arabiju, tur ta semme, kas fangahs Assir, griboht no winna waldischanas atrautees. Sinnams, ka sultanam ruhpes darra arri tas stihos, mellahs-juhras deht, — to wehl nesinn, tā tas isbeigtees.

Kad nu no zittahm Giropas walstehm nekahdi politikas notiffumi schinnē gaddā naw to peeminneht, tad garrā tuhlin pahzelsimees us

Asiju un raudsihm, kas tur buhs notizzis; bet arri te mas ween buhs, to peeminneht, — lai gan schi pasaulēs datta ta leelaka. Kihnā Giropeschu eenaideeki prett Franzijas pawalstneekem leelu warras-darbus pahrahdajuschu Dientfin pilssehta, tur tā swehri tohs bij aptahwuschu. Lai nu gan fleptawneeti tiffuschu sohdiiti, tomehr tadeht eenaids prett wiffem kristiteem tur naw beidssees. Franzija schim brihscham wehl us atreefchanu naw warrejuse dohmaht, tadeht, ka tai paschal darba deesgan sawā semmē. — Japanā arri schogadd' triffitee schehlojāhs, ka teefoht wajjati un ka til Giropas walstu farru-tuggi ween to wehl padarra, ka neteef pagallam isnihjinati. Schi walstē wehl dsitti gutt tumfba. Bittās Asijas semmēs un dattās wifs pa wezzam.

Afrikā schehlojāhs, ka pehn pabeigtais Suezes kanals wehl nekā ne-effoht ihsti derrigs preefch luggofchanas un ka tur wehl klahht dauds darba un leela naudās tehrephanā, kamehr to ihsti derrigu warroht istaifht. Abissinias walstes no kehniu Teodora plehsigās waldischanas

wakkā liffufchās, pašchās fawā starpā plehſchahs, weena pahr ohtru wirfrohku tiſkodama. No Aſchihres walſts fahta daudſinabt, fa turrenes Franzijas kolonijās ſemmes eedſihwotaji, dſirbedami, fa paſchai Franzijai klabjahs, fahtuſchi zeltees waldiſchanai pretti. Ihtu ſtaidras ſinnas pahr to naw.

Amerikas ſabeedrotās walſtēs Neegeru brihwibas un wakkas til taht pee = auguſchās, fa ſchinni gaddā weenu Neegeri eejehta walſts padohmneeku teeſā par ſenatori. Kā rahdahs, tad Amerikas brihwwalſtneeti, lai gan ar Angteem meeſigi brahti, taſ wehl ne warr ihtu ſaderretees un aiſmirſt to, ſo Englande noſeegufe wiſſu brahtu ſarra laikā, wehrgu-walſtneeku fuggem ſaudama brihwwalſtu fuggu Englandes juhrā kibbeleht. Weenadi pahr to wehl runna un nekad ne warr iſlihdſinatees. — Melſikaneefchi maſ to pahr ſewi dohd ſinnaht, bet taſ ſinnams, fa dumpoſchanahs tur nekad wehl naw pawiffam beiguſehs, lai gan Juarezam ta ihſta ſemmes waldiſchana wehl irr un palee rohſā. — Dee nwidduſ Amerikā Braſileefchi maſo Paragwajas walſti pagallam uſwarreja, pee fa winnas manigais preſidents Lopez gallu dabbuta.; Braſileefchi uſwarreto ſemmi atſahja fawā wakkā — pohſtā.

Pahr **Auſtralijs** paſaules daktu naw ueka ſo ſtahtſiht.

No ta wiſſa, taſ lihds ſchim ſtahtſihts, ſlaidri redſam, fa ir nahtofchu gaddu newarram wiſ ar ihtu preeku politikas buhſchanā ſagaiddiht; warr gan buht, fa taſ buhſ meera neſſeſ, tad tee nemeeri, taſ ſchinni gaddā iſzehlſchees, nahtofchā gaddā tiſ iſbeigti, bet ir tad pahr ſarru un nemeeru buhſ deesgan ſo ſtahtſiht. Pehrno gaddu pa-beidſoht, nomaſ newarream dohmaht, fa ſchinni gaddā tahdas pahrwehrtiſchanaſ notilſchoht, fa eſſam preedſihwojuſchi un tadeht arr' newarram ſinnaht, taſ nahtofchā gaddā preeſchā ſtahtw. Taſ wiſſ Deewa ſinnā ween. Mums til peenahlahs no ſawas puffes darriht labbu, ſo ſpehjam, dſihwoht peh; Deewa un augtaſ waldiſchanaſ liffumeem, fa peenahlahs, neween pahr ſawu, bet arri pahr tuwaku labbumu ruhpetees, — tad lai noteek taſ notildams, mehſ warreſim meerigi un beſ tahdas pahrmefchanaſ wiſſu ſanemt, ſo Deewſ mums peefuhtihſ.

Tā tad nu wezzu gaddu palaiſdami un jaunu uſnemdami, wehlejam wiſſeem ſaweem lihdsſtrahneekem un laſſitajeem laimigu jaunu gaddu! Turklaht arr atjaunojam ſawu luhgſchana, lai ir nahtofchā gaddā Mahjas weefim ſawu rohku neatrauj un peepalihds, fa wiſſch warr weikli un nepecluſſis ſawu zekku ſtaigah. Mahjas weefis negribb wiſ — fa wiſſa ſtaudneeki mehbidami melſch — atpalkat eet, bet uſ preeſchu. Wiſſch arri ſinnu, fa ne warr wiſ ar weenu lehjenu tiſt jumta gallā, bet fa peh; ſahrtas pamajam uſ augſchu jakahp, lai pamats buhtu ſtipriſ un ehſa warretu paſtahweht. Atpalkat lahptees ir gribbedams neweens ne warr, jo laika ſtraume to nepalauf, — uſ preeſch ja-eet arri tam, taſ negribbetu. Tadeht arri Mahjas weefis nefa nedohma uſ neetas palift, bet ſawu tautu tā wardiht, fa ta ar ſaiſu teel lihds jittahm apgaifmotahm tautahm wiſſadā labbā atſihſchana. Uſ to tad luhdſam ſawuſ mihtuſ palihguſ un tautas draugus, mums ir uſ preeſchu mihtigi palihgā nahkt un tizzam, fa nebuſſim welti luhguſchi. Preezigi ir to warram peeminneht, fa mums jau daſchās labbas, jautas leetas vreeſch Mahjas weefa peefuhtitas un wehl daudſ apſohlitās uſ preeſchu.

Kad ſchis gads ar ſawahm ſarra breeſmahm muhſ aiſlaweja to iſdarriht, ſo bijam nodohmajufchi, tad ar Deewa palihgu, zerram nahtofchā gaddā to iſdarriht, prohti ſaſaweem laſſitajeem par uſdewi lahdu jauku dahwanu paſneegt.

Deewſ ar ſawu ſchelaſtibu un ſwehtibu lai pawadda

muhſ wiſſuſ, fa nahtofcha gadda gallā — ja to mums leel preedſihwoht — atfal preezigi warram ſatittees!

H. Leitau, Wahjas weefa argahdatajſ.

C. Plates, Wahjas weefa driſſetajſ.

Pehteris un Iſchaukſte.

Pehteris. Labriht, Iſchaukſte. Kā nu weizahs ar pelnu?

Iſchaukſte. Labriht, Pehter. Papreeſch ſalti man, tadeht walkar til iſchalli ſteidſees pa ſemmes-wahrteem eefſchā ar wiſſu ſawu ekipaſchu, fa tewi neſafaukt newarreju?

Pehteris. Duſmaſ un ereſtibas man bij ſpahruuſ peeliſtufchās, fa til ahtri warreju ſtreet. Eſ tahdai dahmai winnas eepirtumu aiſwiſſu lihds Eliſabetes eelu un, ſo dohma, fa man til peezas lapeikas par to maſſaja. Kad ar to newarreju meerā buht, tad ta man atbildela: ſamman'neekem taggad eſſoht tahda taſſe, prohti teem, taſ ſaudis pahr daugawas no weenas maſſas uſ ohtru pahri ſtumjoht, un lihds Eliſabetes eelu taſ ne-eſſoht daudſ tahlat. Taveh; tad mums taſſes wehl ne-eſſoht, tad mums jaturrotees peh; taſ taſſes, taſ winneem dohta. Woi tu prohti?

Iſchaukſte. Ja, ja, tā jau warr gan gadditees. Tee ſautini, taſ nabbaga roht'pelna gruhtibas un ſuhribas nepaſihſi, dohma, fa mums tilpat weegla dſihwe fa winneem, jeb atfal, fa mehſ warram ar ſalmeem pa-ehſtees un ar maſchahm gebrttees. Un ja tu ſo runna, woi ſchehlſo-jees, tad tewi noſauz par ſoſku, taſ irr: par dſehreju, — tad arri tu trihſ deenas nebuhtu ſchnabbi nepaohdis. — Nu, kad tā eet, tad jau ikreies papreeſch ta maſſa janoderr.

Pehteris. Uha, tad tu gan tahlu tiſſi. Kamehr tu dingeeſ, buhſ gan zits tawſ ammata brahlis klahu un weddamo prezzi uſtraus uſ ſawahm raggawahm un brauſ beſ dingefchanaſ un liſchbedams, fa tew par apſmeektu, fazzihſ: „gan jau kungſ patſ ſinnahs, zik ja-maſſa.“ Tad tu til warreſi noſlattitees ween un dingetees — ar wehju.

Iſchaukſte. Taſ nu gan teeſa. Kā jau ſatru ammatneeku papilnam ween, tā arri muhſu ammata brahtu. Bet fa ſtaudiba un nenoweſliba ir diſti tauna ſehla, fa weens ohtram tihto maiſes ſummaſu no muttes iſraut. Un irr wehl tahdi zilweli, taſ paſchi to nepraſdami un neſpehdami darriht, arri ohtram to nebuht nenoweſle. Gad-dijahs pagahjuſchā neddekā man pa ſchahlu-eelu eet uſ eefſchu; tē tahds ſemneekſ eedams it ſihwi ſtatahſ uſ dſelſu prezzes bohdi. Pohdneekſ durriſ ſtahwedams, tam praſſa: „Ko waijaga?“ Semneekſ: „Naſcha waijaga.“ Bohdneekſ: „Nawa naſcha!“ Semneekſ: „Woi newarrat, kungſ, pateikt, fur warr naſi dabbut?“ Bohdneekſ: „Welle, taſ man dalka!“ — Woi ta naw ſtaudiba un nenoweſliba, — fur til ar rohku ween warreja parahdiht uſ ohtru bohdi, fur taſ prezzes papilnam?

Pehteris. Ja, ta ſafohdita ſtaudiba, ta daſchu eenaidu ſehj un ſtahdi padarra, taſ taſ ne weenam ne ohtram naw par lahku. Atminnu labbi, fa preeſch pahri gaddem ſtaudiba tam dſelſu bohdneekſam Redlicham bij iſdaudſinajuſe tahdu taunu ſlawu, fa taſ eſſoht til diſſi krittis, fa jau bankrotte pee durrihm. Puhlejotees til wehl ar ſaweem parradu-dewejeem affordu taiſſidams, bet neſtinoht wiſ, woi tiſſchoht zekā. Semneeki, taſ eebrauja, to ſtipri daudſinaja, ſo ir pee minneem ta neſlawa bij iſgahjuſe tapeh; fa Redlichſ tahtu paſihſtamſ. Un wiſſ taſ ſlaidri melli ween bija; Redlichſ andele arween tāpat, pahr tahdu neſlawu tiſſai ſmeedams.

Iſchaukſte. Ko nu pahr to diſſaki runnaht, — tē daudſ notilkumus uſeetam, ſo paſchi eſſam preedſihwojuſchi. Ir ſtarp muhſu paſchu tautas atrohdaſ wihr, taſ zits jittam uſmahjahs — lai gan agrati mehda bredt uſ

zittahm tautahm, ka winneem pahri darrht. Salkams wahrds fakka: „Nads radde wels,“ bet taggad warr art to fazzih: „Tautets tauteescha wels“. Un tas wehl nifnaks; fweeschneeks manni passihst til no ahrenes, bet rad-dineeks un tauteets arri no eefschenes un tadeht tas warr wairat stahdeht, ne ka fweeschneeks. Daudsina arr, ka dascha weeta gruntineeki sawus kalpus dihdohht flimmaki, neta wezzu laifu warrmahlas mohzizuschu sawus wehrus.

Behteris. Ko nu darrihs; warr buht, ka us preelshu buhs labbal, tad wiffi buhs stohloti un skaidraki spehs atsiht, kas labs un kas kauns. — Bet es gauschi wehle-tohs, ka mehs teem semmju faudihm us jauna gadda warretu labbalas azzis un labbalu samannu eedoht, lai tee jel saprastu labbal te pilssehta isfargatees no blehscheem. Sirds saph redsoht un dsirdohht, zil gauschi daschs waimanna un raud, ka apmahnihts woi apfagts. Sall', ko lai ar tahdeem zilweleem darra? Katram, kas ar drauga mehli peeglaudahs, tee tizz un labbalas schuabbodami, woi bohdes pirdami, israhda sawu naudu. Tee nemas ne-wiffahs, ka wiffur meisteru azzis, kas us teem gluh.

Ischaulste. Winnä neddekä man stahsija Kamarina bohneeks, ka semneeks sawas prezzes wiffas sapirzis un isneffis ahra preelshu bohdes, bet atstahjis wesumu weenu paschu un eegahjis bohde wehl ko panemt; pa to masu brihtinu no wesuma prezze issagta par wairat ka 40 rub-keem. Atkal zits atstahjis beedru pee wesuma un tas waf-tejis ta, ka neredsejis wis, tad saglis tam muzzinu filku no wesuma isnehmis un aischahjis. Tas nupat winnä ned-dekä notizzis.

Behteris. Kas tur warr ko palihdseht, daschi jau tahdi ne-umannigi irr. Bittadi deesgan arr reds prah-tigus semneekus, kas wairs pilssehtneeka rupjibu nesanemm wis, bet proht kreeti atbildeht. Nupat winndeen' pee tahs seewas, kas tur us stuhra stahweja ar to dahrgo larraluggi, ko us pahrdohschanu bij isliffuse, peegahja tahdi semneeki un arr uswaijaja, zil fuggis malfajohht. Seewa wihru pehz zeppures teefadama, tam atbildeja: „Eij lab-bal bohde un nopehrz par mahrtu filki, ne ka sawu deg-goni durr pee tahdahm leetahm, ko nepirski.“ Us to sem-neeks tai atbildeja ta: „Nu, nu, ne til shwi. Man nau-da warrbuht wairat ne ka tew. Ja nahst' pee mums, tad tew' kreeti pabarrosim ne wis ar filki, bet ar gaku.“ Ze nu bij pehz ta fallama wahrda: „Ka tu man, ta es tew!“ — Daschi semneeki arr jau til drohshdi, ka ziggaru nagads dabbujuschu, pa eelu eet beesalus duhmus laishdami neta pilssehtneeki. Daschs nestinnadams fweleschanas rohbeschas, kuhpinadams ee-eet kantori un pascham kontora lungam duhmus azzis laisch, — tur nu sinnams dabbu arri wahrds dsirdohht, tahdi wis nepatih.

Ischaulste. Kad nu lahdam reitam ta no-eetahs, tad jau to newarram par kaunu nemt. Schi brihwiba arr wehl dikti jauna. Tas arr nelo ne-istaisa; bet tad man firds dikti ruhgst, tad redsu, ka tahdi 4 un 5 gaddus wezzi puitas pa eelahm staiga tabakas strunki subdami. Woi tur polizeja newarretu zekä stahtees un tahdeem mahzihht gohdu, — tad wezzati to ne-eespehi, woi negribb?

Behteris. Tas gan teefa, bet ko mehs te warram darriht? Wehs til warram pah to runnahht, bet zittu nelo. Tadeht liffim schahdas leetas schoreis pee massas un wehlefim wisseem pilssehtneekem un semneekem labbu isdevigu un trefnu jaunu gaddu!

Ischaulste. Bareisi! Lai dsihwo wiffi itt falki! Pah wiffu weenprahstiba un faderriba lai eemettahs un paleel par eemahjotaju wiffas pillis, mulschas, nammös, mahjäs un buhdäs, — tad ween warrehs laimiba wiffas ka sawus mihlus behrnus aptampt. Tad neweenam nebuhs jano-puschahs un wisseem buhs pahrtikkas un istikschanas deesgan.

Behteris. Un ko tad nu paschi few wehlefim?

Ischaulste. Es dohmaju, ka mehs jau arr tai isfaj-zita wehlechanä effam fewi lihds eestaitijuschu. Bet pagg', saweem draugeem, kas pehz muhsu farunnaschanahm tiblo, teem wehlefim gaischafas azzis un labbalu sapraschamu, ka tee muhsu wahrds itreis rittigi saprastu un neisgrohfitu us neleetibahm, ka tas deemschehl notizzis. Tad neiszel-tohs leeki stihdini.

Behteris.

Ku tad, Ischaulstihht, tai jaunä gaddä
Lai nelahds raggains muhs ne badda.
Muh' deht lai dsihwo latris sawä wakkä,
Ko aprahht mums naw nelahda dalka.

Ischaulste.

Til blehschi un wiltneeki lai eet is zekka,
Bittad' teem azzis buhs japehrt no telka,
So tahdi tad dabbuhs ta us frammu,
Ka tilta stabbus eedsenn ar rammu.

Behteris.

Tee uskuptschas ar wiltus prezzehm,
Kam sweests irr maiffhts ar leddu un swezzehm,
Kas andele ar truhdeschü, wezzu gaku,
Lai dabbu taifni pelnitu dalku.

Ischaulste.

Kas miltus ar kljahm maiffitus dahwa,
Kas preenam nesables klahht peeschahwa,
Lai apsinna teem mohstahht ar wiffu makti,
Ka atstahrst, ka muhsu graschi naw sagti.

Abbi.

Lai Deews jel dohd, ka tahdi stikki
Un mahnetaju blehdigi nicki
Pa wiffam nostahstehs, tad buhtu laime,
Mehs dsihwotu kohpä, ka weena faime!
Tad slawä zeltahs schis turgus plazzis,
Neweenam til plattas nebuhtu jaturra azzis.

Grahmatu sinnas.

Wiffas grahmatu bohdes, tur Latweeschu grahmatas pahrdohd, warr dabbuht schahs jaunäs grahmatas:

Ta Runga deena un winnas fwehtiga fwehtischanä. Isdohhta no kristigu rassu gahdatajeem. 88 lapp. p. Snifti. — Matja 30 kap. (Te eefschä pee firds leekamas jaukas mahzibas pahf fwehtdeenas fwehtischanu.)

Jurra Neikena stahsti, dsceemas un gudribas mahzibas. Ji zekka beedra islassijis, fastahdijis un isdewis R. Auning, Umurgas mahzijas. — 1. dalka: Stahsti. Ar Neikena bildi. Ahgä, pee J. Brugera un beedr. — 192 lapp. p. Snifti. Matja 60 kap.

(Wisseem Neikena draugeem un zeenitajeem par mihku peemianu un wisseem lassitajeem par jauku pamahzischanu.)

„Mikka“ un „Mikka nahf mahjäs.“ Israhdischanas spehles, katra weenä zehleena. Ahgäs Latweeschu beedribai dahwinatas no R. Thomson. 82 lapp. puffed. — Matja 20 kap.

(Schis stahstis israhda Latweeschu semneeku dsihwi, ko isstahsta labbi saprohtama wallodä. Berram, ka katram lassitajam tas itt labbi patifs.)

Atbildes.

M. L. p. Paldees, notils pehz Suhfu wehlechanahs 1mä nummuri 1871.

F. skh. Par Suhfu dahwanu pateiju — driht to dabbuhs lassihht M. weesi.

R. B. A. Tavehz newarreja usnemt, ka Suhfu prettraksta eemestis nebij lassams muhsu lappä, bet zitta.

No jensures amehlehs.

Ahgä, 23. Dezember 1871.

Atbildedams redaktehrs A. Lellan.

Sluddinaschanas.

Wahjas weefa lasfittajeem, las winn'puff' daugawas dshw, te sinnamu darru, ka tee sawas apstelleschanas Wahjas weefa deht warr arri usdoht **Stabusch** lunga dshreenu-bohdes, tapat pee Holm f. fabrika, ka arri Sunda un leela Klichwer-falka. Turpat arri warr usdohtees tee tuhwalajee semmju laudis, lam itneddet' gar tahm bohdehm brantfchana un teem tur sawu lappu itneddet' fanemmohht, newaijadfeh's malkaft to lhpofchu pafies = naudu. — Rihga fanems tepat drifku = nammä, ka arri tai **grabmatu-bohdē** us tirgus platscha, Smilfchu-eelä grabmatu-bohdē pee **Busch** un Behrterburges **Ahr-Rihgä** pee **Schulz**. Tas wehl jaleek wehra: tur latris sawu lappu apstellesjis, tur tam ta arri itneddet' jafanemm un nekur zittur. **Ernst Plate s.**

Areeli jaunelli no semmehm, las dischlera ammatu grihb eemahjitees, lai peeteizahs Moskawas **Ahr-Rihgä**, Rinter-eelä **N 36**.

Auzem Straupes draudse irr no 23. April 1871 g. labba

Skohlmeistera weeta

fanemmama, kurrat 10 dahd. 11 grafchu semmes wehrt da flabt, lahdeem, kurteem labbas leezidas-fihmes lish, ka par skohlmeisteru un ftrihweri gelbihgē. La nolihgshana buhs 15ta Janwar 1871 g. eelfch walstis mahjas.

Tabbi, las pee kahbas familijas grihb peemetees dshwre un usturefchana, teel peenemti Peh-terb. **Ahr-Rihgä**, Bafniz-eelä **N 24**.

No Auzem pagasta waldischanas tohp zaur scho sluddischanu sinnams darrihts, ka ta rekrufchu ispirfchanas beedriba wairis tur-rela, jo no augstalabm waldischanahm ta irr par negelbiqu eestattita un pawiffam aiflegta, tapeh; lai latris sawu eemalkatu naudu steidjabs atpalkat nemt.

Auzem pagasta nammä 18. Dezember 1870.

Weena labbi eerikteta jchtrudme (Willera eebraufschana), netah; no Ralku- un Kallei eelu stuhra Peh-terb. **Ahr-Rihgä**, irr us renti isdohdama. Skaidralas sin nas pah; to isdohs pilsehtä, leelajä Jaun-eelä, 2. kreisfshlas nammä, **J. W. Guffew** bohde.

No Wohlermuifchas pagasta waldischanas teel zaur fcheem ralkteem wifschem pee schahs walstis peederrigeem, us wasschm dshwobameim lohzeleem sinnams darrihts, ka teem tai 8. Janwar 1871 pullst. 9 no ribta, deht runnas-wihru jelschanas bes atraufchanahs, buhs atnahkt, ka arri teem, las sawas krobua- un pagasta nodohschanas wehl naw malkafuschu un wehl jitteem, las sawas wezzuma fihmes naw peenefuschu. — zefchi peelohdinahs, to peenahlumu tai minnetä deenä isdarriht.

Weena mafa muifchele, Rihgas kreise, zaur sawu feena baggatibu derriga preelfch peena-mohderefchanas, sawadu eemeflu deht teel driht pah-rohta. Skaidralas sin nas pah; to isdohs Rihgä, Kallei-eelä **N 21**. 3 treppes augfchä.

Mogilewas gubernija, 4 werstes no Schebel's dshwu-jella statfona tai muifchä **Anista-wo-wa**, irr weens grunte-gabbals. 200 besfeti-nes teel, ar melchu un labbahm vlawahm, dar 1000 rubleem pahrohdams. Skaidralas sin nas warr dabbuht Krimulbes draudse, Seh-jas muifchas Orawenhof futmallas.

No Polizejas atwehlehts. Drifkehst un raddujams pee bilfchu- un grabmatu-drifketaja **Ernst Plate s.**, Rihgä, pee Pehtera-bafnizahs **N 1**.

Wesselaufkas pah; irr weena fmebbe ar wiffahm kalleja leetahm no nah-lofcheem Turgeem us renti dabbujama, jeb arz teel weens kallejs us gaddalohnt eelfch deenesta peenemts. 1

Mahrzen-muifchä, Behrfohnes draudse allus-bruhstis un peenamohderefchana no 1ma Febr. jeb no 23. April isrentejami. Klastakas sin-nas isdohs turpat tai muifchä. 3

Wiffceem sawcem andeles draugeem un semmju fainneeleem darru sinnamu, ka arri schinni gaddä timnus un sehktas pirkfchu, tadepi luhdsu, lai schahdas prezes pee mannis webb' un apfohlu to labbalo tirgu, rikrtigu fanemfchanu, pee ka nemeens weli netiks uskawehts. Andeles darbu patē strahdashu. **J. C. Schulz**, andeles wahreds: „jaunais melberis.“

No 23. April 1871 irr weena pufsmuifchä pee Sallaspils-muifchas peederriga, us renti isdohdama. Klastakas sin nas isdohs turpat Sallaspils-muifchä, 1/2 werstes no Stohpin-muifchas dshwu-jella statfona. 1

Saweem zeenijameem draugeem un lundeem te sinnamu darru, ka es sawu

traakteri jeb weefu-nammu

no 17. Oktober esmu cetafifstis **Rchla f. mahjä**, turpat Elisabets-eelä Nr. 25, pretti Behrmanna dabrfam, ne tah; no tahs weetas, tur lihbs fchim mans weefu nams bija. Tadepi luhdsu, lai manni nihkt weefi arri te schinni jaunä weeta; man us-tizzabs, la lihbs fchim tai wezzä weeta, jo es no sawas puffed apfohlu wiffu, zil spehdams un no mannas puffed darrams, isdarriht sawcem weefceem par patifchana. 1

G. Eichbaum, zittureif nosankts: **Bandan**.

Zour fcheem ralkteem sinnamu darru, ka es to **A. Weis** apkeeli, las atrophabs pah; pilsehtä Ralku-eelä **N 16**, jau preelfch gadda laita par sawu esmu noyirjis un la pee mannis tapat lab-bas prezes dabbujamas, ka pee ta agrafa ap-teeka fainneeka. 2

J. B. Buchardt, zittureif **Pelg**.

Preeschu un eglu balkus

no 10 lihbs 14 zollehm pahrohd leelumä un ma-jumä **Lui Lundmann**, netah; no **Reblch**. 2

Labbas Englifchu filkes pahrohd weffeläs muzjäs 1

G. Andreas un beedris, Sinder- un Zubtu-eelu fuhri, Wallis mahjä **N 4**.

Smalkus rihjus

par 1 rubl. 20 kap. pobdu un 6 kap. mahrzinu, dabbu Belgawas **Ahr-Rihgä**, leelajä eelä pee 1 **Albert Dreischer**.

J. Wagners jawä jahrfu magafihne

Rihgä, Pehterb. **Ahr-Rihgä**, leelajä Alesander-eelä **N 37**, Wolkowa mahjä, peedahwa sawu krahjumu lakeerehtu, polerehtu un ar drehti pah-willtu jahrfu, par lehtu tirgu. 5

Kamafchas

un kalofchas

preelfch lungeem un dahmahm no wiffadahm jor-tehm par lehtu tirgu pahrohd

P. J. Welikanow, Ralku-eelä **N 9**.

Zeenijameem semmju laudhm darru sinnomu, ka mans pah-rohdamu grabmatu-krach-jams taggab irr pilnig un la warru doht wiffatas latwifchas grabmata, lahbas ween irr dabbujamas. Tirgus irr nenohingejams un tas ritigais un teem, las leelatas partejas us weifu nemm, dabbu lahbas prozentes lehtat. Te arri dabbujamas dshwu-jella grabmata, flafst eefetas un arri profaläs, no 1 lihbs 2 rubleem. **Ernst Plates**, pee Pehtera bafnizahs, Rihgä.

Tai isflawetä

wihna-pagrabä

Stahl-eelä pee raktuscha

pee **Robert Jafsch** un beedr.

Rihgä,

las jaw no 1844. g. wastahw, teel pahrohts par taifnu un lehtu malku, pa leelahm un mofahm dalfahm, wiffadas wihna sortes, tapat arri fchampangeris, rumma un lshlais Englandes pohrters. 2

No manna atlekuma teel ispahrohti farfani un balii Pohrtwihni, Madeira un Scherri, Arals un Konjals par dikti lehtu tirgu 2

R. Marschüb, leelä Rinz-eelä **N 11**.

Skunfigus

f u h d u = m e h f l u s

(superfosfat), no tahs pahfshamabs wifstabbalahs englifchu sortes, warr weenumehr dabbuht pirt par to wifstebialo jennu pee

Man un beedra,

Sinder-eelä **N 2**.

No 23. April 1871 teel ta **peena-mohderefchana**

isrenteta Sallaspils-muifchä, 1/2 werstes no Stohpin-muifchas dshwu-jella statfona. 1

Latweefchu teateris.

(Rihgas Latw. beedr. nammä.)

10. israhpifchana.

Swehtdeen, tai 27. Dezember 1870. Pirmfchirtas usgaidd. Jochu spehle weenä zeh-leenä. Latwifki no **P. Allunan**.

Katfigalla un braktu meita. Jochu spehle weenä zehleena. Latwifki no **Fr. Weinder g.**

Fulstien taifitaja zepure. Jochu spehle weenä zehleena. Latwifki no **Chr. Stelk**.

Sefchi lahpeni. Sefchäs dshwofchäs bildes fa-stadit no **Adolf Allunan**.

Ge-efchana malkahs zil arween.

Programmas pee kaffes par 3 kap. Dabbujamas.

Gesahkums pullsten 7. wallarä.

Tai 10. November Mahrtin tirgü no Rihjenes leelabs muifchas lihbs Laumas krogam pasudduse weena melna gohws, bes raggeem (dohle), las bij us kreiso gudfchu apihmeta ar to fihmi K. Ras scho lohpu atraddis, pah; to sinnu dohs, jeb winnu nodohs pee Renehm pafies lunga, woi pee Laumas krogga krosdineela, dabbuhs 3 rub. wateizibas algas.

Zefhu kreise, pee Jaun-Peebalgas peederrigam fainneelam Jakob Putnin tai nakti no 5. us 6. Dezember no stalka isfagts weens melns firgs, 7 gaddus wezs. lauru peeri, baltahm paikalas fah-jahm, krehpes us kreiso pufsi, 120 rubl. f. wehrtibä. Gohdigs atraddejs teel luhgä prett 15 rubl. atradbibas algu fchē Jaun-Peebalgä atstelleht, jeb sinnamu darriht, tur wifsch atrophabs. 2

Ernst Plate s., Rihgä, pee Pehtera-bafnizahs **N 1**.

Wezs atkal jauns.

(Skatt. Nr. 50. Beigums.)

Rosalija dohmiga sehdeja un pee fewis fazzija: „Sa labbi šaprattu, tad wünsch manni prezzehť gribb, warru pateesi ar tahdu usrunnu leppotees.“

Tē us weenreij sarri aiz muggura lohziyahs un jauns puifis wiannai nedširdohť un nemannoht eenaħza, apkehrahs ap faklu un ne wahrda nesazzijis, to nobutšchoja.

„Labriht no wiffas širds labriht, manna mihta falda Rosalia!“ tā wünsch kluffu runnadams fazzija un to atkal butšchoja.

„Kā Tu dikti šatrauzeji, Willem,“ tā beidsohť meitena fazzija, „nemas nesinnaju, ka Tu tē tuweenē, kad tik kahds naw redsejis — Tu arween šreen kā wehšch un nemas ne-apšlattees.“

„Wai tad tas kahds kaunums, Roša, kad Teri butšchoju? — Apdohma, ka šchodeen gads, kad pirmo reis pee Lawas saldas muttites preezajohs —“ nu wünsch atkal butšchoja, „taggad effi astonpadsmit gaddus, un nu irr laiks, ka wiffas tahs jaukas šleppenibas beidsahs. Wai nupakaufi, ka ar tehwu runnaju?“

Wianna ne-atbildeja, bet nosarkufi azzis us semmi nolaida.

„Manna dargata, manna karsti mihtota Rohšite,“ Willems to apšampdams eesauzahs, „lai Lawa dšimschanas deena arri par muhšu derribas deenu paleek; us kahdu wihsu warretu šcho deenu labbať šwehtihť! Es eeschu tuhlin pee tehwa!“

„At Willem, Tu nemas nesinni, kahdas man bailes. Kad tehws negribbetu?“

„Gan wünsch gribbehs. Kabdu wainu wünsch warretu mest? Skatt, kas par šmuffahm pukkehť!“

„At Willem, to man jaunais Birzens šchinkoja un tai isdewiga azzumirkli manni usrunnaja deht prezzibahm. Miht wünsch gaida atbildi. Škahde, ka Tu wiannu nedširdeja, bij ko smeetees!“

„Ko fakli? tas kluffais un lehnais pappinšch!“

„Sa, ja, Willem, lehni uhdeni dšikli!“

„Pagga, mahzišchu, kā wiannam buhs lohdaht!“ tā Willis ar deggošchahm azzim eesauzahs.

„Paleez meerā, Willem. Kad Tu buhtu dširdejis, kā mehš isrunnajamees, tad nesinnatu no šmeekleem tur liktees. Wünsch praššija, wai es šinnoht, kas tas effohť, mihteetes, un es atteizu: kad weens ohtram labbu wehl, tā kā es šawam tehvam labbu wehlu. At kas tur bij ko smeetees! wünsch manni pa preešchu šauza par mamsellitī, tad par behrnu, un tad —“

„Nu, tabdai nerahtnibai waijag drihs beigtees. — Pagaid druzzin tē, nahšchu ar muhšu laimes šinnu drihs atpalkat.“

Šchis jaunais wihs, kas Rosaliju jau kahdu laiku mihleja, bij turrigs kophmans, kahdus 30 gaddus

wezs, no wiffeem zeenihts un gohdahts, kas tad tehvam pret tahdu šnohtu warretu par eemesleem buht? Wiannam gan šchi šinna glušchi jauna bij, jo tehws arween wehlat dabdu šinnaht, kurru meitas mihle, bet wünsch bij meerā un mahte arri. Wiffi šteidsahs dahrsā, laimes wehleht. Kabda pahwehřschanahs ar meiteni noteek, no kam lihds šchim nerunnahť nerunnaja, kad us weenreij wianna par „bruhtī“ paleek; wiffi kaħrigi šinnaht, ar ko bruhte, kad kahsas buhs u. t. pr. Tapat bij ar Rosaliju, kas wiffā mahjā ta augštaka bij un kam pats tehws šchodeen palšaufija. Nu wianna warreja šawu laimi zitteem arri rahdiht un tā wehl wairaf preezatees.

Wiffi mahju-šaudis preezajahs, tik Birzens ween ne, jo wünsch štaigaja dohmigs pa lauku, gaididams, kahdu atbildi rihtā dabbuhs.

Pret waklaru wünsch nahza mahjās un pirmais, ko šatika, bij Altušsens pats ar ihsti preezigu waigu.

„Birzen kungs, tur Šuhs tik wehlu palikšufchi? Šuhs gan wehl nešinneet, ka manna meita jau bruhte?“

„Bruhte?“ tā jaunellis istrubzees praššija, „Šuhs meita Rosalija bruhte?“

„Sinnams, šchoriht šaderrejušees Šakkaln kophmanni. Ahtri gaħjis, mihtais Birzen, wai naw teeša?“ Ihsti šakohť gan ne, wianni jau kahdu gaddu pašihstotees un mihlejotees; ak kahdi šchekmi un man ne ka nesakta — ja mans mihtais Birzeniht, lai nu kahds šewiškkeem ustizzahs! Bet kas Šums kaisch; Birzen kungs, Šuhs jau tihri bahli? Warr buht par daudš peekuffufchi?“

„Tā gan buhs Altušsen kungs, man galwa šahp, kad Šuhs pakaujeet, tad eeschu šawā ihštabā nogulletees.“

„Gita ween, eita!“ tehws wiannam preezigi usšauza un greešahs atkal pee šawejeem.

Uptaunehts un širds dibbenā dušmigs jaunais Birzens šawā šambari sehdeja. „Šchis štukkis,“ wünsch pats us fewis teiza, „ar ko man nebij wehřts eelaištees, jau gadda laiku mihlejahs ar zittu, un turra to par preeku, manni prahtigu wiħru isnerroht un es to zeeshu it kā buhtu jauns sehns, par ko manni usštatta! Ko nu palihds, ka jauns isštattohs? nederr ne kur. Kad tā juht un dohma, kā wezs zilweks, tad tas irr nerrastiba, ka jauns isštattahs. Šaudis manni turra par nerru, un ihsti šakohť, pats nesinnu, wai winneem naw teeša. Tas jau no pašcha eesahkuma nebij pa reiši, ka ar tahdu jaunu eelaidohs, jo es tomeħr effu wezs, lai gan jauns isštattohs. Tapeħz buhs labbi, kad jau peedšihwojušchu meitu prezzeshu, kas baggata un man labbať pašs. Šo ahtraf to isdarru, jo labbať buhs. Ar to tad arri pee Rosalijas atreešchohs. Aklešija, Altuššena mahša, irr gan jau 40 gaddus wezza un wairaf tai naw, 20 tuhštoshchi

dahlberi, bet nefas, winna preezafees, ka jaunu wihru dabbu. Smukka winna nebij un laipniga arri ne, bet tai irr nauda un tas irr deesgan."

Nu winsch rakstija Aleksijai grahmatu, fur is-teiza, ka to karsti mihlejoht un newarroht bes winnas dshwoht, lai gan tur ne putraimina pateesibas nebij.

"Rad schoreis arri ne isdohsees, tad behgschu us Ameriku, jo man laika deesgan, ko labbu eesahlt."

Ta runnadams aisebgeleja grahmatu un liffahs gulleht. Gulleja zauru nakti ittin labbi, kas jau fenn nebij notizzis.

Dhtra rihä dabbuja atbildi no Aleksijas; winna rakstija til tohs wahrdu: „Apmellejeet manni! Aleksija."

Swehtku drehbës gebrbees gahja turpu. „Winna gan ihfu atbildi dewufi," ta winsch eedams pahrdohmaja, „bet zerriba wehl irr — jo kad mannis negribbetu, tad nemas, jeb pawiffam zittadi buhtu rakstijusi."

Winsch Aleksiju atradda weenu paschu istabä, un lai gan wehl agrs laiks, tomehr schi jau bij pilnigä stahte mettusees. Winnas masas aztinas Birzeni puffi ar laipnibu puffi ar netizzibu usluhkoja. Ne wahrda nefazzidama nehma winna grahmatu no galda un rabdija Birzenam prassidama:

„Wai Zuhz to rakstijah?"

„Ta irr, mamsell," winsch brihnedamees atbildeja.

„Zuhz scho grahmatu pateesiba un ar apdohmu rakstijuschi?"

„To gan usdrihstejobs."

„Un Zuhz manni mihlejeet?"

„No wiffas firds!" ta winsch melldams fazzija.

„Gihmis Aleksija to dsirdoht palikka mihligaks bet ne jaufats.

„Wai Zuhz jau nenoprattah," winna ilgodamees fazzija, ka arri es jau fenn laiku Zuhz mihleju?"

„Zuhz? manni? jau fenn laiku?"

„Redseet, muhsu firdis jau fenn bij kohpâ faradduschahs un pasinnuschahs, pirms to weens ohttram warrejahm fazzih. Deems to ta irr nolizzis!"

„Ja, ta gan irr," winsch nopuhjdamees atbildeja.

„At mans Edwartin, zil firsnigi Zums pateizohs, ka Zuhz tas eesahzeis no muhsu abbu laimes, ka Zuhz pirmais par muhsu saweenofchanohs runnajuschi!"

„Mannim us tam wiffu spehlu fanemt, bet zittad newarreju."

„To gan warru cedohmatees, zil Zuhz zeetufchi un zihnijuschees — bet manna mihlestiba, manna pirmo reis atmohdusees mihlestiba, lai Zums par to atmalka! Nahz, nahz pee mannas firds, Tu saldais bruhrganinsch!"

To fazzidama sawas garras leefas rohkas issteepa — winsch nedrihsteja wairs atkahptees, apkampa

sawu bruhhti. Birzenam bij ap firdi, it ka flihtu, bet waijadseja mihligam rahditees.

Wiffi brihnejahs par to jauno pahri, fur bruhdgans 22 un bruhde 40 gaddus wezza. Aleksijas brahlis par lecfu errojahs, jo stipri bij zerrejis, ka mahsas naudu winna behrni kahdu reis mantoschoht. Pee Altuhfena nu ne Aleksija, ne arri Birzens newarreja palikt. Winna par to atreebahs us tahdu wihsi, ka sawu naudu no brahka andeles nehma ahra un kahsas ittin ahtri taiisija.

Preeksch laulibas notaisija kontrakti, fur isfazzihts, ka Birzenam ar Aleksijas naudu ne kahda dalka. Par to Birzens dikti fashutta un gribbeja sawu bruhhti ar wiffu naudu atstah, bet bij jau par tahdu gabjis, liffa laulatees, dohmadams, ka us preekschu isdohsees, serwas prahtu grehsih.

Bet Birzenihits pcewihlahs. Winsch sawä preekschejä dshwë nebij baudijis, ko nikna seewa warr wihram darriht, jo Annina bij lehna ka aitina.

Jau pehz pahri mehnescheem winsch daschu ruhltumu baudija. Wiffu wairak Aleksija bahrahs, kad wihrs naudas prassija, lai warroht sawu paschu andeli eesahlt.

„Ne buht ne, Edwart," winna isfmeedama atbildeja, „naudas nedohschu; kad naudas deht manni prezzeji, tad effi dikti pahrsfattijees."

„Ka Tu nu runna, mihka seewin? effi jel faprabtiga. Wai tad es tawas naudas gribbu? gribbu til Lawu naudu pawairoht us desmit kahrtigu wihsi! Neprassu naudas preeksch lustehm jeb neekeem —"

„At zeet labbat kluffu ar sawu andeli! Wai dohma, ka es wiffä sawä muhschä tapehz taupiju, lai Tu tahds pasauls tekkalis un nemahkslis tohs pahri graschus isfchlehrde? Kas Tew truhkst? Ko wehl gribbi? Tew irr ko ehst un dsert, Tu dshwo smukkäs istabäs un gebrbees smukki; Tew irr seewa, ar ko warri bes reisehm lustigi dshwoht, un wifs buhtu labbi, kad Tu nebuhtu tahds gaisa-grahbeklis."

Birzens zeeta kluffu un nogrimma dsikkäs dohmäs; gruhfschi nopuhjdamees gribbeja raudah, bet faunejahs.

Seewa dohmaja, ka tahdas nopuhdas effoht us atgreeschanohs un tadehl palikka laipnigaka, zerredama, ka wihra mihlestiba atjaunosees.

„Edwart," ta winna ar mihfstu balfi fazzija, „leefahs, ka manni wahrdi Tew pee firds eet; mehsh jau warretu gluschi laimigi dshwoht. Ar tahm rentehm, kas tuhstiosch dahlderu par gaddu istaisa, mehsh bes behdahm warram dshwoht, tillai aismirsti to neeka andeli. Nahz un effi tahds pats, ka papreekschu; al zil labs un mihligs biji preeksch kahfahm!"

Pee scheem wahrdeem winna Birzenam fehrahs ap taklu un speeda pee kruhtim — bet schahda apkampschana winnam liffahs, it ka tshuhfka to kohstu.

„Nohst!" winsch uslehdams eesahjahs, „nohst,

ne — aisteez mannis — tas warr manni traktu padarriht, warr buht, jau bes tam traks effu! —

Alefsija pirmo reis fabihjusees, no winna atkabh-pahs un fazzija: „Gandrihs tizzu, ka traks effi.“

„Ja Lew taisniba, biju jau toreis traks, kad Lewi apprezzeju, tapehz, ka ar Lewu naudu gribbeju andeletees, es til pats fewi toreis pahwarrejohs, lai warretu pee naudas un brihwibas tift. — Al wai, toreis wehl nesinnaju, kas tas irr, kad ar nilnu fewu jadsihwo! Yet nu arri to effu baudijis — un kad weenai fewwai ta ka Tu effi, wiffas pasauls mantas peederretu — nohst ar wiffseem tahdeem neekteem! kapehz buhs jau wirs semmes elle dsihwoht?“

„Bagga, puisibt,“ Alefsija pahrlceku dusmiga brehza, „es Lew mahzischu, ka Lew buhs pehz mannas naudas prezzeht, Tu ubbags! No schahs deenas nedabbuwi wairak ka dahlderer par mehnefi, tas wehl buhtu par dauds, ar to warri fewu paschu andeli cesahft! Ha, ha, ha, ha! kaudis drihs fazzihz, skatt, baggatais Birzen lungs, nefas nerra, tas neleetis, tas wiltneeks!“

Ta bahrdamees un Birzeni isfmeedama gabja no istabas. Schis galwu us rohkas atspeedis fahka gauschi raudabt.

„Al zil dsifki echsgrimmis un zil dauds man jazeesch!“ ta winsch waimanaja. „Kas nu no mannis irr? Gsmu pehz meefahm un isstattas jauns ar wezzu garru un dwehsele! Lai wilks taldu dsihwiraui! Wiffas leetas, kas man mihtas bij, manna atstahjuschas — mans gohds un kreetniba arri wehja! Wellamachte man par latilatu draugu; — Al manna mihta Annina, Tu arri nebiji wairs jauna, bet engels newarreja labbaks buht. Un tomehr Lew mannas wehlechanas deht waijadseja mirt! No wirs semmes ilgat dsihwoschu — tahda jauniba irr breesmiga leeta! labbak ahtri mirt, ne ka tahdas ne-isfalkamas ilgas mohkas zeeft. Gesehu pee Lewis, manna Annin, gribbu atkal ar Lewi kohpa buht. — Ne-atstumji manni, kad nahlschu, tapehz ka pats fewi nahwe gahschohs — es zittad newarreju.“

Ar fewi ta runnadams nehma plinti no wadscha un apstattijees, wai pulwers us pannas, uswilla gaili. — „Luhds par manni Deewu, Annin! Deews effi man nabbagam grehzeneekam schehlig!“

Winsch plints gallu pret peeri turredams speeda, un schahweens gabja wakkä. — Wehl dsirdeju gan, ka schahweens norihbejahs. Galwa raddahs fahpes it ar addatu kas durtu, bet winsch, manni ja ka wehl dsihwojoh. Par to winsch gauschi nobihjahs un nedrihsteja azzis atwehrt. Beidsiht tal fanehmahs un plehta azzis wakkä, un ko eeraudfija? — fewu mihto Annin fnausdamu appalsch pleederu krahma. Saule patlabban laidahs no-eet un apspihdeja abbus ar selta starreem, zaur ko Annas smaidischana wehl jaukati isstattijahs.

Lohiti fatrubzees un brihnedamees winsch wifs ap-

lahrt skattijahs. — „Sapnis?“ winsch stenneja „pateesi tikkai sapnis ween? — Augstais Deews, tew flawa, ka ta breesmiga jauniba til sapnis ween bijis!“

Lohiti firdi aismemts winsch mettahs zekods un fewu fnaustoschu fewwinu nobutschoja. Schi leela preekä azzis atwehra.

„Al mans Imanuels!“ Anna fazzija, „kas man par jauku sapni bij! Biju atkal jauna; Wiffu fewu nodsihwotu laiku wehl weenreis dsihwojis zauri. Utraddohs fewu wezzaku dahra, Tu palikki pee seh-tas stahwoht, es pirmo reis dsirdeju Lewus mihle-stibas wahrduh, juttu, ka man rohku speedi un but-schoji. Mufsu pirmahs kahsas arri redseju — tad pehz tam dsihwojahm atkal tai masa istabina, Is-site mums atraddahs, Tu raudaji pee mannas gultas un schinkozi to selta krustu. — Wifs bij ta, ka preeksejehs gaddohs, arri tas, kas pehzak notiz-zis — pat mufsu fudraba kahsas redseju. — Wai Tu arri fapnoji, Imanuel?“

„Man bij flirts sapnis, Annin, es wehl taggad no bailehm drebbu un gribbu pehzak to isstahstibt, — bet taggad eefim, Annin mihta; eefim fewa meeriga mahja pee behrneem un behrnu behrneem. Nodsihwosim tahs deenas, ko Deews mums wehl dohs, mihlestiba un fatizziba un newehlesim wairs schahdus tahdus neekus, jo zilweka firds irr nepeepildama! Atminna muf arweenu jaunus u sturrehs, kamehr pats Deews muf us mufschigeem laikeem atjaunohs.“

Kluffi un mihlige Anna fewu wihru usstattija staigaja winnam lihds, kad atkal wehjinsch schahza, — bet kad winni atpakkat atskattijahs, tad nefa neredseja, ka til kohku farrus nokustotees.

Kas dsihwe buhs apskattijees un par zilweku lilteni pahrdohmajis, tas fazzihz, ka effiht daschu atraddis kam nomohda buhdamam zauru mufschu ta gabjis, ka Birzenam sapni; winsch buhs atraddis daschu jaunu zilweku ar wezzu dwehsele un garru, un tahdam jaunektam, wai dauds wai mas, us tahdu paschu mihsi wiffas leetas isdohsees ka Birzenam. Tahdi zilweki naw jaunotne jauni, ne arri wezzuma wezzi, bet paleel zauru mufschu garrä gandrihs weenadi; winneem irr ta falkoh behrniga firds ta jaunuma, ka wezzuma. J. N.

War seemas swehtku eeraddumeem.

Seemas swehtkus warr til tahdas tautas swehtibt, kas Kristum tizz, un il katris schinnis deenas preezajahs un lustejahs la cespehdams. Ka nu katrs zilweks us sawadu mihsi preezajahs, ta arri tahs tauias. Kad tahdas lustes gaddu no gadda tahs paschas paleel, tad no tam zekahs eeraddums.

Par mas pilsehta Italijas semme irr weena bas-niza, ko par Santissima Annunziata sawz; schè teel us seemas swehtkeem spehletas. Dubdas

irr semmes lauschu musikis un tee ganni, par to bibheli laffam, bijuschi semmes laudis, teem par peemianu tas noteel, jo winni ar tahdu musiki Kristus peedsimschanu fwehtijuschi. Franziskaneru muhki weenu no saweem beedreem jau fenn, fenn laikeem usturra, kas us seemas fwehtkeem dahdas spehle. Tahdi musifanti arri wehl pee Jggauceem atrohdam. — Katrà Italijs pilsehtà nahf seemas fwehtku laikà no Appenin-falaceem tahdi duhdelneeki un spehle; Italeeschi winnus sauz par „pifferari.“

Igu laiku ja preefsch fwehtkeem klosteri katra rohka nodarbojabs, lai warretu jo smukki to Presepio (filli) cetaisiht, fur Pestitaju guldinahf. Arri katrà Deewa nammà un us eelas stubreem tahdas Presepio cerifte, weenu smukkafu par ohtru.

Bet wissu jaukaki Kristus peedsimschanu israhda tanni jau minnetà basnijà; kad pufsnakts klahf, uswelf preefscharramo autu, kas lihds tam laikam israhdischanu aislahj. Nu warr redseht Mariju, kas us falmeem zekòs nomettusees; Sabseps us garra ganna-speeka atspeedees stahw winnai blakku. Tschetrakjoneeki galwu druzjin nolaiduschi bihjigi luhfojabs; engeti teef nosihmeti ar smuktu galwu, kas us spahrneem pahf wissu to israhdischanu lid-dinajabs. Kristus behrninsch nosihmehts ar waska bildi, tam sprohgaini matti no balteem linneem taifiti un stikla aztinas celiktas. Wilde, sihda drehbès eetihf, ar selta lappinahm un spibdoscheem slihpeteem afmintineem ispuschfota — teef no fillès nemta, kamehr dubdas teef puhstas. Katrs muhks nemm Kristus behrnina bildi us rohkahm, auffle un lehjina, tà behrnu auffle mehds darriht. Pa aufleschanas laiku teef schahda dseefma dseedata:

„Nu tas jaukais behrninsch peedsimmis,
Nemm to, mihtais brabli!

Ekkur, ekkur! jaukais behrns,

Winna memmina to turra sawàs rohkàs.“

Pirno seemas fwehtku deen' wiffi gawe un wakkarà pehz faules no-eeschanas turra meelastu ar daschadabm riktehm. Kamehr Presepio-fille stahw, (tas noteel no seemas fwehtkeem 12 deenas ilgi), weens ohtru lubds weefibàs, fur wiss wairak ar tihtera zepeti pameelo, katram pawahram ehdeeni us to smal-lako jataisa. Bekkeri zepf sawadas kuhfas, kas diw-padsmit dakkàs cedallitas; weenà dakkà eezepta puppa un kas to dabbu kohst, tam effoht laime. Wiffi widdus-jubras sweineeki jau neddekahm preefsch fwehtkeem sweijo, lai us tirgus warretu smeekigas siwis west. Tai neddekà preefsch fwehtkeem naw gandrihs zittas nekahdas andeles, tà tif ar siwin ween. Tirgus wakkaròs ar raibeem papihra wehjalultureem ispuschfohts, fur gaischas swezses degg, orangschu un zitronu kohli stahw ap siwu galdeem un bohdehm, fur laudis smeedami un lustigi treef-dami sawu daku eepirfahs.

Masaf par diw-padsmit btobdahm seemas fwehtku

maltitei nedrihst buht. Lai gan Italeeschi ehf un dserr, tomehr winneem ja-usteiz, fa irr gaufigi un sah-tigi, un retti ween kahdu reds, kas pahf mehru nehmees.

Wahzeescheem seemas fwehtku eeraddums tahds, fa fwehtku wakkarà istabas widdù egliti nostahda un to ar apseltitahm un apsudrabotahm lappinahm, swez-zitehm, ahboteem, reeksteem un wehl ar daschadabm ehdamahm leetahm ispuschlo. Kad fwehtku eglite tà isrohtata, tad swezzites aisdedfina un laisch leelus un masus istabà, fur galds ar daschadabm dahwanahm apfrauts, fo wezzaki behrneem un behrni wezzakeem jeb arri zitti peederrigi weens ohtram nowehlejuschi. Deewabihjigòs nammòs un mahjäs teef swezzitehm deggoht kahda fwehta dseefma dseedata un pehz tam tahs dahwanas isdallitas. Deenestneeki arri dabbu sawu daku no schkinfibahm. Pehz tam kad dahwanas isdallitas, dserr kahdu glahsiti wihna jeb bihschopa, wai arri kappijas jeb schokolahdes.

Bet tas naw riftigi, fa deenestneeki pee faderreschanas jau norunna, fa tif un tif, tahdas un tahdas schkinfibas fwehtòs winneem jadabbu; us tahdu wihsi tabs dahwanas naw wairs schkinfibas bet pee norunnatas lohnes rehkinamas un fwehtku eglitei pa leelakai dakkai saws kristigs jaukums suhd.

Pianu semmè familijas peederrigi arri gan us seemas fwehtkeem weens ohtram fo schkinfo bet eglites nedesfina; winnai to dahwanu, fo kahdam nodohmajuschi, nenes wiss klahf, bet nemannoht pa durwim istabà eefweesch, un paschi behg ahtri prohjam, lai nedabbu sinnaht, kas tas schkinfotais bijis, jo kad winnu nokerr, tad tas schkinfotajam effoht par faunu.

Tà nu katrai semmei saws eeraddums; zil es sinnu, arri Latweeschkeem kahds pahriz irr. Weenà widdù tannis trihs fwehtku deenàs fataifahs kahdi puifchi kohpà un isgehrbjabs par lahtschu-wadditajeem. Uggreesch diweem kaschokeem willas puffi us ahru un welf weenas peedurknes us rohlahm un ohtras us kahjahm, tà fa wiss apfahrt spalwains teef, un galwà leef spalwainu zepuri. Nu irr lahjis gattaws, kam wai nu kehdes jeb pawaddu ap taklu feen, wedd no mahjäs us mahju un leef wiffadus stikkus taifihf. Kad tà norahsejuschees, tad mahju fainneeks winnus ar to fo Deews dewiz pameelo un kahtsche-neeki eet atkal zittur. — Seewas un meitas gehrbjabs par tshigganeetehm un eet arri no weenas mahjäs us ohtru, pehz tshigganeetu mohdes no plaufstas jettineem paredjedamas, kahda laima buhs; jeb winnas ar garreem speekeem us semmes sihdamas danzo un dseed: „Lu, lu, landaku u. t. pr.“ Pehz tam teef pameelotas un eet tahfaf.

Lai nu Deews dohd, fa arri schinni fwehtku laikà if weens warretu no wiffas firds preezatees!

Atbildedams redaktehrs A. Keitan.

No Semures atwehlehts.

Wibaa, 22. Dezember 1870.